

ske, men et Krav, at saa mange unge som muligt kunde blive bevarede i Landbrugets Tjeneste, og man har, forekommer det mig, haft den Opfattelse, at det, som det gjaldt om, naar man skulde gaa til en Reform, var, at man ikke alene søgte at fremhjelpe de allermindste Landbrug, men ogsaa søgte at faa oprettet Jordbrug, der i hvert Fald var saa store, at de kunde kaldes selvstændige Jordbrug, og denne Betragtning gælder fuldt ud paa Landet den Dag i Dag. Jeg tror ogsaa, at man ude paa Landet stadig søger at komme til Klarhed over, hvorledes man skal komme til at raade over saa megen Jord som muligt til det Brug, og jeg er ikke i Tvivl om, at det indenfor vide Kredse af vore Landbrugere har været en ret fremherskende Tanke, at man indtog et fornuftigt Standpunkt ved at sige, at de umaadelig store Jordegodsbesiddelser, som er samlede paa enkelte Hænder, ikke er af det Gode og derfor skal fordeles paa saa mange Hænder som muligt. Og det er jo noget af det, som de forskellige foreliggende Lovforslag tager Sigte paa.

Nu er det imidlertid ikke nok, at der skaffes Jord for at kunne imødekomme den herskende store Jordhunger; et Hovedspørgsmaal bliver det ogsaa: kan disse selvstændige Brug oprettes, og kan de komme de unge Mennesker i Hænde paa en saadan Maade, at Udgifterne ved Erhvervelsen er overkommelige, og at der kan leves nogenlunde ordentlig derpaa? Her kommer de forskellige Besiddelsesformer til at spille en Rolle, saaledes som de altid har gjort, naar Jordspørgsmaalet er blevet drøftet. Jeg vil ikke undlade herom at gøre den Bemærkning, at jeg tror, at Hovedvægten har været lagt paa, at Besiddelsesformen skulde være Selveje og ikke Fæste. Naar jeg da ser paa de foreliggende Lovforslag, forstaar jeg vel, at det, man egentlig tager Sigte paa, er Selveje, men der blander sig saa meget ind her, at man kommer i Tvivl om, hvorvidt det virkelig er Selveje, der tilsigtes, eller det er en Form for Overgang til Fæste.

Jeg sagde før, at det ikke alene kom an paa, at der var Jord nok til at imødekomme den Trang til Jord, som man med Rette hævder, der hersker, men at det ogsaa kommer an paa at tilvejebringe saadanne Forhold, at de, der faar de nye Jordbrug, kan føle sig tilfreds paa dem. Her nærer jeg i hvert Fald ikke saa lidt Betænkelighed, da de Mennesker, som man faktisk har tænkt paa, kun har meget smaa

eller maaske slet ingen Midler til Raadighed til at bære de økonomiske Byrder, der bliver lagt paa dem, naar de skal overtage et saadant Hjem. Disse Byrder er nemlig ikke smaa. Jeg tror ikke, at det ærede Medlem fra Rønne (Hauge) egentlig regnede for højt, naar han ansatte de Priser, som han nævnedes i Gaar. Hvis de paagældende skal skaffe baade Jord og Bygninger og Besætning og Inventar, tror jeg ikke, det ærede Medlem regnede højt. Vi kan lige saa godt gøre os klart paa Forhaand, at vedkommende, som faar et saadant Jordbrug, skal yde 120—130 Kr. pr. Tønde Land i Renter og Afdrag. Dertil kommer saa Skatter og Afgifter og det nødvendige til at leve for. Jeg har saa meget Kendskab til Spørgsmaalet, at jeg ved, at det, naar man overtager en Ejendom med tomme Hænder, ikke er saa let at faa det til at løbe rundt. Det vil heller ikke være let for de Mennesker at vriste ud af Jorden, selv om man her naturligvis regner med Middeljord, det fornødne til Renter, Afdrag og Livsophold. Men jeg er enig med det ærede Medlem fra Lejre (N. Frederiksen) om, at dette Maal maa man i hvert Fald ikke afskære de unge Mennesker ude paa Landet fra at naa. Hvor meget der kan ydes, og hvor store Lempelser der kan gøres, maa der naturligvis forhandles om, men i hvert Fald maa man vel her lægge det samme til Grund, som er lagt til Grund i det Lovforslag, der ligger i Landstinget, angaaende Jord i offentligt Eje. Det ærede Medlem havde ubestridelig Ret i, at det var ikke nogen let Opgave, disse Mennesker paatog sig, og jeg er ogsaa enig med ham om, at det er slet ikke nogen Ulykke, at det ikke er saa let en Opgave. Men det maa naturligvis heller ikke være sværere, end at de kan overvinde Vanskelighederne. Og det ærede Medlem, ligesom den ærede sidste Taler, havde saa fuldstændig Ret i, at her maa man ikke have den Tanke, at man gaar ind til 8 Timers-Arbejdsdag; her bliver Tale om baade 10 og 12, og jeg tror, det ærede Medlem nævnedes indtil 14 Timer. Denne Udtalelse paaskønner jeg, for det skal i Sandhedens Interesse siges, at dersom de paagældende skal kunne gennemføre det Formaal, med hvilket de modtager disse Ejendomme, maa de være paa det rene med, at her skal gøres et Arbejde, som man ikke i nogen Maade maa begrænse med bestemte Klokkeslæt i Døgnet. Og jeg vil sige, at det Ideal, som er skudt saa stærkt frem baade ved denne og hin Lejlighed: at det